
ikt. szám: FPH017 /159 - 29 /2020

1000099194409

Szabályozási koncepció a Budapesti
Párbeszéd és a Budapesti Polgári
kezdeményezés részletes szabályait
tartalmazó rendeletervezethez

SZABÁLYOZÁSI KONCEPCIÓ

A BUDAPESTI PÁRBESZÉD ÉS A BUDAPESTI POLGÁRI KEZDEMÉNYEZÉS RÉSZLETES SZABÁLYAIT TARTALMAZÓ RENDELETERVEZETHEZ

1. Preambulum

A Fővárosi Önkormányzat a helyi közösségek számára sarkalatos törvényben biztosított önkormányzás jogából következően, küldetésének tekinti a fővárosiak érdemi bevonását a közügyek gyakorlásába. E célkitűzését a társadalmisítás széleskörű kiterjesztésével kívánja biztosítani. Ilyenek például a már több ízben megtartott döntéselőkészítő lakossági fórumok és közösségi gyűlések; a lakosság és a civil szervezetek bevonása a nagy jelentőségű fővárosi jogszabályok előkészítésébe a társadalmi egyeztetés keretében; az érdemi közmeghallgatás biztosítása.

A közügyekben való közvetlen részvétel további útjait keresve a Fővárosi Önkormányzat a Budapest Főváros Önkormányzata Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 1/2020. (II. 5.) önkormányzati rendeletben (a továbbiakban: SZMSZ) két új részvételi jogintézmény alapjait fektette le, amelyek alkalmasak a fővárosi polgárok aktívabb bevonására: ezek a Budapesti párbeszéd és a Budapesti polgári kezdeményezés. A két részvételi eszközről szóló szabályok 2021. január 1-jén lépnek hatályba, ezeknek a kereteit az SZMSZ határozza meg. Az eljárás részletszabályainak kialakításához egy új önkormányzati rendelet megalkotása szükséges, ez az egyeztetés erről a tervezett rendeletről szól.

Annak érdekében, hogy a fővárosiak véleményét a szabályozás irányairól szóló konkrét döntések meghozatala előtt megismerhessük, a részletszabályokról szóló koncepcióalkotás folyamatába (tehát még a rendelet tervezetének megalkotása előtt) is szeretnénk bevonni az érintetteket. E célból ezt a dokumentumot a Budapest.hu honlapon közzétesszük és 2020. szeptember 28-áig várjuk az írásos véleményeket a civiliroda@budapest.hu címen, a fővárosi civil szervezetek részvételével pedig 2020. szeptember 24-én 14 és 16 óra között online workshopot szervezünk a téma közös megvitatása érdekében.

Biztosak vagyunk abban, hogy a vélemények érdemi egyeztetése és feldolgozása olyan alapot teremt, amelyen minőségi – a fővárosiak számára átlátható és jól alkalmazható – szabályozás alakítható ki. Egy ilyen szabályozás lehetőséget biztosít a valós lakossági igények megismerésére és becsatornázására, amivel elmélyíthetjük az együttműködést a polgárok és a Városháza között.

2. A szabályozás jelenlegi, meglévő keretei

2021. január 1-jén hatályba lépnek az SZMSZ közvetlen részvételi elemeket tartalmazó rendelkezései (110-111. §), amelyek a Budapesti polgári kezdeményezés és a Budapesti párbeszéd elnevezésű jogintézményeket szabályozzák. A két jogintézmény főbb szabályait a 2020. januárjában elfogadott rendelet szabályozza, a jelen társadalmi egyeztetésnek nem célja ezen szabályok felülvizsgálata, csupán a részletszabályok megfelelő kialakítása.

a) A Budapesti polgári kezdeményezés

A polgári kezdeményezés lényegében egy petíció, amelynek keretében a véleménynyilvánítás kezdeményezői a tizennégy évnél idősebb budapestiek (lakó-, vagy tartózkodási hellyel rendelkezők) lehetnek. A kezdeményezést a Főpolgármesteri Hivatalhoz (a főjegyzőhöz) kell benyújtani, amely megvizsgálja, hogy az megfelel-e a rendeltetésszerű joggyakorlás (például feladatkör, egyértelműség) követelményének. Amennyiben a kezdeményezés e követelménynek megfelel, a főjegyző a kezdeményezést hitelesíti és a budapest.hu honlapon közzéteszi.

Ezt követően a tizennégy évesnél idősebb budapestiek 60 napig csatlakozhatnak a kezdeményezéshez. Legalább 10.000 budapesti csatlakozása esetén a felvetett kérdést a Közgyűlés 60 napon belül köteles megtárgyalni. Amennyiben 1.000-nél több, de 10.000-nél kevesebb budapesti csatlakozik a kezdeményezéshez, a főpolgármester vagy általa kijelölt, feladatkörében érintett helyettese 30 napon belül személyes egyeztetést folytat a kezdeményezés szervezőjével.

b) A Budapesti párbeszéd

A párbeszéd esetén a Közgyűlés, valamint a főpolgármester kezdeményezheti a tizennégy évnél idősebb budapestiek (lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezők) írásbeli véleménynyilvánítását az általa meghatározott kérdésekben. A párbeszéd eredményéről a Közgyűlést tájékoztatni kell, az ugyanakkor nem köti a testületet vagy a főpolgármestert.

3. A javasolt részletes szabályok

A szabályozás célja a fővárosiak részvételi lehetőségének erősítése a Fővárosi Önkormányzat döntéseinek alakításában, az önkormányzatiság lényegi tartalmának kibontása és a budapesti polgárok helyi önkormányzáshoz való jogának közvetlenebb érvényesítése, valamint az önkormányzati közhatalmi működés legitimitációjának növelése, az a) és b) pontokban foglalt alapelvek mentén, a c) pont szerinti részletszabályok mellett.

a) Elektronikus, könnyen használható szolgáltatás

A rendelet koncepciója a digitális és internetes részvételi eszközöket helyezi előtérbe. Így a modern technológia előnyeit kihasználva – és aktuálisan a járványügyi ajánlásoknak is megfelelően – a polgári kezdeményezések indítványozására, a kezdeményezésekhez való csatlakozásra, valamint a párbeszéd keretében történő véleménynyilvánításra elsődlegesen az elektronikus utat vehetik igénybe a fővárosi lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, tizennegyedik életévüket betöltött polgárok.

Polgári kezdeményezéseket indítani, illetve azokhoz csatlakozni a budapest.hu oldalon lehet, továbbá a párbeszédben való részvételre ugyanitt nyílik lehetőség. A szolgáltatások a Központi Azonosítási Ügynök segítségével (erre Ügyfélkapu regisztráció alapján van lehetősége az állampolgároknak) történő azonosítást követően érhetőek el a jogosult automatikus azonosításával, gördülékenyen és közérthető módon. Ezt követően szükséges nyilatkozni a fővárosi lakó-, vagy tartózkodási hely meglétéről. E tekintetben a technikai lehetőségek egyeztetése folyamatban van, a fentiek a Fővárosi Önkormányzat által preferált informatikai megoldást mutatják be, de az azonosítási szolgáltatást nyújtó kormányzati szervvel való egyeztetések alapján változhatnak.

A folyamat során személyes adatok és nyilatkozatok harmadik félhez nem jutnak el, a kezdeményezéshez csatlakozók, és a párbeszéd során véleményt nyilvánítók neve nem kerül nyilvánosságra. Egyedül a kezdeményezés indítványozójának neve jelenik meg az internetes „szavazófelületen”, név nélküli indítványozásra nincs lehetőség.

Ha a jogosult rendelkezik Ügyfélkapu regisztrációval, de informatikai hozzáférése korlátozott, vagy a felület kezeléséhez segítséget igényel, a fővárosi Ügyfélszolgálati Iroda által nyújtott támogatást is igénybe veheti. Lehetőség van az ügyfélszolgálat ügyfélgépével is rögzíteni új polgári kezdeményezés indítványozását, a folyamatban lévő kezdeményezésekhez csatlakozást, vagy párbeszédben való véleménynyilvánítást. Szükség esetén az Ügyfélszolgálati Iroda munkatársaitól az érintettek ebben segítséget kapnak.

Abban az esetben, ha a jogosult nem rendelkezik ügyfélkapus eléréssel, ám szeretne polgári kezdeményezést indítványozni, ahhoz csatlakozni, vagy a Budapesti párbeszédben részt venni a Főpolgármesteri Hivatal az Ügyfélszolgálati Irodán keresztül, a jogosult jelenlétében, személyazonosítással, a személyes ügyintézés eszközeivel végzi el a kezdeményezési vagy csatlakozási műveletet.

A Budapesti párbeszéd főpolgármester általi kezdeményezésére és az abban való részvételre más módon, például közvetlen megkeresést követően levélben, elektronikus levélben, telefonon vagy más kommunikációs eszközzel is sor kerülhet.

b) Transzparencia és jogorvoslat

A polgári kezdeményezés során a Főpolgármesteri Hivatalnak döntést kell hoznia a polgári kezdeményezés indítványozója, az ahhoz csatlakozni kívánó, vagy a párbeszéd keretében véleményét kinyilvánító polgár indítványozói jogosultságának fennálltáról és az általa tett indítvány megfelelőségéről. A polgári kezdeményezés és a párbeszéd alanyai a budapesti polgárok, hiszen az őket érintő ügyekről szólnak a

Közgyűlés ülései és a főpolgármesteri egyeztetések. Mindezek miatt volt szükséges a szabályok közé emelni, hogy a fővárosi lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkező, tizennegyedik életévét betöltött polgár válhat a polgári kezdeményezés vagy a párbeszéd résztvevőjévé. Amennyiben olyan személy kíván részt venni a folyamatban, aki arra nem jogosult (például 14 év alatti vagy nem budapesti polgár), ezt a rendszer megtagadja.

A polgári kezdeményezések közzétételéről (hitelesítés) a főjegyző harminc napon belül dönt. A főjegyző indokolt döntésében elutasítja a polgári kezdeményezést az alábbiakban kifejtett esetekben:

(1) A polgári kezdeményezés nem tartozik a fővárosi önkormányzat feladatkörébe

A polgári kezdeményezés (ahogyan a párbeszéd is) akkor töltheti be a rendeltetését, ha tárgya a Fővárosi Önkormányzat feladatköréhez kapcsolódik, hiszen a Fővárosi Önkormányzat e körben tehet érdemi lépéseket.

A Fővárosi Önkormányzathoz és a kerületekhez tartozó feladatok bonyolult rendszerét ezen a ponton – a jogintézmény áttekinthetősége érdekében – nem tervezzük figyelembe venni a kezdeményezések hitelesítése során, ezért elegendő a feladatkör kapcsolódása. Amennyiben a sikeres kezdeményezés kerületi vagy egyéb, pl. kormányzati, törvényhozói feladatot érint, a Fővárosi Közgyűlés azzal tárgyalhatja a kérdést, hogy a lehetséges testületi döntés nem közhatalmi jellegű, hanem a főpolgármesternek az érintett kerületi vezetéssel, a központi kormányzattal, vagy egyéb szereplőkkel való egyeztetésre történő felkérése lehet.

(2) A polgári kezdeményezés tartalma nem egyértelmű

Fontos biztosítani, hogy sikeres polgári kezdeményezés esetén a Közgyűlés, a főpolgármester, vagy a főpolgármester-helyettesek meg tudjanak felelni a kezdeményezésben megfogalmazott tárgyalási igénynek. A hitelesítés során ezért a főjegyző vizsgálja, hogy a polgári kezdeményezés alapján a Fővárosi Közgyűlés, a főpolgármester, vagy a főpolgármester-helyettesek számára egyértelmű-e, hogy milyen tartalomról kötelesek tárgyalást folytatni. Az egyértelműség hiánya esetén a főjegyző a kezdeményezőt határidő tűzésével kezdeményezése kiegészítésére szólítja fel; ennek eredménytelen elteltét követően a kezdeményezés hitelesítését elutasítja.

(3) A polgári kezdeményezés a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét egyéb módon sérti

A polgári kezdeményezés meg kell, hogy feleljen továbbá a rendeltetésszerű joggyakorlás egyéb követelményeinek is. Maga a polgári kezdeményezés funkciója lehetetlenülhetne el akkor, ha olyan kezdeményezések terhelnék a kialakítandó rendszert, amelyek valódi célja nem az önkormányzathoz való jog gyakorlása, a véleménynyilvánítás, vagy az önkormányzat munkájában való részvétel lenne (például viccek, vagy embercsoportok kirekesztésére alkalmas felvetések).

A főjegyző elutasító döntésével szemben a kezdeményező a Közgyűléshez vagy bizottságához fordulhat: jogorvoslati kérelmét a Közgyűlés vagy bizottsága bírálja el, amely a főjegyző döntését fenntarthatja vagy megváltoztathatja.

c) Csatlakozások gyűjtése és az azt követő eljárás

A hitelesített polgári kezdeményezések esetében megindul a csatlakozók gyűjtése, amely 60 napig tart. A kezdeményezésekhez való csatlakozás a fent ismertetett módon elektronikus formában, a budapest.hu oldalon, vagy személyesen történik. Az összegyűlt csatlakozók számát a budapest.hu oldalon folyamatosan figyelemmel lehet kísérni. A támogatások számától függően a kezdeményezést a Közgyűlés tárgyalja, vagy a főpolgármester, főpolgármester-helyettes az ügy érdekében személyes egyeztetést folytat a kezdeményezés szervezőjével. Ha személyes egyeztetés történik, arról emlékeztető készül, amelyet a Fővárosi Önkormányzat honlapján közzé kell tenni.

A polgári kezdeményezés Közgyűlés általi tárgyalása esetén a Közgyűlés ülésén az indítványozót a kezdeményezést tárgyaló napirendi pont vitájára meg kell hívni, erre kiterjedő tanácskozási joggal az ülésen részt vehet, ott felszólalhat.

A párbeszéd összefoglaló eredményét a főpolgármester a Fővárosi Önkormányzat honlapján közérthető formában közzéteszi.

Budapest, 2020. szeptember 17.

Tisztelettel:

Kerpel-Fronius Gábor
főpolgármester-helyettes

Számadó Tamás dr.
főjegyző

